Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 42. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го БЕРЕЗНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 5, 1981 No. 42. VOL. LXXXVIII

Д-Р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК, ЛІКАР-ГРОМАДЯНИН І АВТОР, ПОМЕР У МІННЕАПОЛІСІ

Міннеаполіс, Мінн. — У понеділок, 2-го березня ц.р. тут помер на 62-му році життя св. п. проф. д-р Михайло Данилюк, широковідомий наш лікар-хірург, асистент-професор хірургії у Медичній школі Міннесотського університету, під час Другої світової війни активний учасник українського повстанського руху на Волині, опісля на еміграції в Европі активний учасник студентського зорганізованого життя, співзасновник Українського академічного т-ва „Зарево". Після поселення в Америці - член багатьох американських лікарських асоціяцій і Українського Лікарського Т-ва, в рр. 1966-1970 головний радний і в рр. 1970-1974 головний контролер Українського Народного Союзу, а опісля представник в УККА Українського Братського Союзу. Св. п. д-р М. Данилюк є автором опублікованого в „Свободі" в 1968-му році „Повстанського записника" і опублікованого в цьому ж в-ві в 1970-му році лікарського довідника „На медичні теми". Під цим же заголовком він від 1963-го року редагував у „Свободі" постійну щотижневу рубрику.

Св. п. д-р М. Данилюк

Осиротив дружину, д-ра філософії Раїсу, та 19-літню дочку Роксану.

Похорон заповіджено на п'ятницю, 6-го березня, із церкви св. Юрія в Міннеаполісі на місцевий цвинтар Гілсайд.

Св. п. проф. д-р Михайло Данилюк народився 1-го жовтня 1919-го року в Крем'янці на Волині і там же закінчив середню школу, гімназію ім. Лесі Українки. Ще гімназистом дописував до українських газет у Львові. Під час війни, як згадано, брав активну участь в повстанському русі, виступаючи під псевдонімом Блакитний.

Диплом доктора медицини („кум лявде") здобув на Мюнхенському університеті в 1950-му році і того ж року приїхав до ЗСА. Нострифікувавши свій медичний диплом у Міннесоті та перейшовши там ще чотирорічний хірургічний вишкіл, почав у Міннеаполісі свою медичну практику в 1954-му році. Рік пізніше був покликаний до американської військової служби і відбув її в ранзі капітана в Медичному Корпусі при ракетній зброї. Від 1971-го року був професором-асистентом у Медичній школі Міннесотського університету. Від 1971-го року був постійним медично-науковим кореспондентом „Голосу Америки". Від 1964-го року був довіреним лікарем генерального консуля Німеччини в ЗСА.

Був активний також у церковному житті, бувши у свій час (від 1967-го року) членом Ради Митрополії Української Православної Церкви в ЗСА. У свій час був також головою Відділу УККА в Міннесоті.

Життя й ідеали св. п. д-ра Михайла Данилюка віддзеркалює авторська присвята його книжки „Повстанський записник", в якій сказано:

„Моїй дорогій Волині, що в пожежах і крові дала початок Українській Повстанській Армії;

незабутнім Повстанцям, що впали за Націю і її Волю;

бойовим Друзям усіх політичних формацій, що поклали свої голови за ідею Незалежної Української Держави..."

Громада в Ню Йорку відзначила день народин Патріярха Йосифа

Ню Йорк, Н.Й. (М.Галів) У неділю 21-го лютого 1981 року, заходами нюйоркського Відділу Українського Патріярхального Т-ва відбулась тут святочна академія з нагоди 89-их народин Патріярха Йосифа в Українському Народному Домі.

Вже ввійшло в традицію, що кожного року в половині місяця лютого відзначується день народин Патріярха Йосифа. Також треба відмітити, що вже від деякого часу Стемфордська Епархія з благословення Владики Василя Лостена дає доручення отцям у тому часі відправити Службу Божу за здоров'я Патріярха Йосифа.

В нюйоркській парафії, в церкві св. Юра при сьомій вулиці, о дванадцятій годині дня була відправлена Служба Божа в намірені Патріярха Йосифа, яку відправив парох о. д-р Володимир Гавліч, ЧСВВ. З цієї нагоди отець парох виголосив проповідь, присвячену Первоієрархові. Він згадав про змагання Блаженнішого Йосифа і його надбання: собор Св. Софії, резиденцію з церквою свв. Сергія і Вакха, Український Католицький Університет й інше. Під час Служби Божої співав мішаний хор ім. Митрополита Шептицького. На закінчення Служби Божої було проспівано многоліттє за Перхоієрарха і закінчено молитвою „Боже Великий".

Академію на пошану Патріярха Йосифа при заповненій залі УНДому з участю о. С. Шевчука, ЧСВВ, і диякона Богдана Карася, започатковано молитвою „Царю Небесний" Вербицького, яку виконав хор ім. Андрея Шептицького під диригентурою співака Метрополітальної опери Андрія Добрянського. Хор проспівав також „Отче наш", муз. Безковайного, сольо гарно заспівувала Зірка Дерлиця, і третю пісню „Пречистая Діво Марія" О. Кошиця.

Святочну промову виголосив один із засновників зорганізованого мирянського руху ред. Василь Качмар. Промовець накреслив широку панораму життєвого шляху Патріярха Йосифа і сучасної історії нашої Церкви. Він зупинився над поодинокими помітнішими періодами в житті Патріярха Йосифа, особливо на періоді 18-річного заслання на сибірській каторзі, де Ісповідник Віри карався, але не заломився аж до свого чудесного визволення. Другі 18 років, тепер уже на волі, Патріярх дав великий вклад у розбудову Української Католицької Церкви. В першу чергу прелегент назвав змагання за привернення історичних прав УКЦеркві, піднесення її до гідности патріярхату. Очевидно, проти цього діяли різні сили, і немалу ролю відіграла Москва.

Все ж таки вкладена Патріярхом велетенська праця на цьому відтинку принесла певні овочі: останні Синоди є проречистим доказом цього.

У продовженні мистецької частини програми Добрянський виконав три пісні: „Мені однаково" і „Минають дні", обидві на слова Т.Г.Шевченка, музика Миколи Лисенка; і „Псальм 94", музика Василя Барвінського. Виконання Добрянського прозвучало могутньо. Орест Кебало продеклямував вміло вірш „Молитву" — Зореслава (о.С. Сабол). і на закінчення хор виконав „Сотвори, Господи" Біликовського, яке прозвучало дійсно молитовно.

А. Гейг плянує поїздку на Середній Схід

Вашінгтон. — Уряд президента Роналда Реґена присвячує велику увагу розвиткові подій на Середньому Сході, де постійно існує небезпека несподіваних криз і завогнень. Відколи Совєтський Союз здобув собі чималі впливи серед арабських народів, відтоді зростають загрози для народів того великого й важливого обширу. Американські представники постійно відвідують той район, а амбасади, посольства й інші представництва ЗСА зміцнено для основнішого вивчування положення й дальших тенденцій розвитку.

Державний секретар Алєксандер Гейґ виїжджає туди в квітні, щоб підкреслити вагу того району в американській політиці та щоб на місці приглянутися ситуації, а зокрема оборонним можливостям, і зарядити дальші кроки.

Державний секретар відвідає Єгипет, Савдійську Арабію, Йордан та Ізраїль, а можливо ще й інші країни. Основною точкою його програми є вивчити на місці ступінь совєтської загрози та яка є оборона проти неї та як її треба зміцнити, чи змінити. Положення на Середньому Сході повністю тепер під тягарем совєтського проникання. Після здобуття вирішних впливів в Етіопії, Південному Ємені, Лівії, Сирії та Афганістані і значного закріплення своїх впливів в Іраку, Москва намагається сконсолідувати свої позиції в тому просторі й приготовити його до дальшого проникання, або, якщо зайшли б пригожі умови, для збройних акцій.

Секретар Гейґ уже подав деякі елементи своєї оцінки положення й завдань того обширу і вони значно різняться від попередньої адміністрації президента Джіммі Картера. Секретар Гейґ уважає, що головним елементом на Середньому Сході, якому слід присвятити найбільше уваги, є совєтська присутність і пляни Москви на ближче майбутнє та заходи оборони проти них з боку країн вільного світу. В тій загальній картині невеликою складовою частиною є арабсько-ізраїльський конфлікт та його частина — палестинське питання і питання автономії для арабів в Ізраїлі. Уряд президента Реґена неодноразово підкреслив, що безпека Середнього Сходу є одною з головних цілей його політики з огляду на стратегічне положення того обширу та на залежність індустрії вільного світу від його запасів нафтової енергії.

У МОСКВІ ЗАКІНЧИВСЯ З'ЇЗД КПСС

Москва. — Заповіджений з великими фанфарами 26-ий З'їзд КПСС пройшов без особливих подій, не схвалив ніяких нових напрямних і тільки тепер совєтська пропаґанда різними вигадками надолужуватиме те, чого він не зробив. Одинадцяту п'ятирічку затверджено без змін, диктатуру партійних провідників залишено без змін, зовнішня політика залишилися без змін — на словах „мир і співпраця", на ділі проникання і аґресія —, без змін залишилися керівні органи.

Тон тій цілій імпрезі надав Леонід Брежнєв у своїй доповіді, яка цим разом тривала коротше, як чотири години. Як звичайно, делеґати, в числі 5,002, в різних місцях оплескували її, в деяких „з ентузіязмом", а в інших ще навіть „вставанням з місць. Ентузіязм делеґатів найкраще висловив відомий міжнародній публіці зі своїх недавніх осторог проти мусулманської небезпеки генсек комуністичної партії Азербайджану Ґейдар А. Алієв, якому цього року припало виступити в дискусії. Як і інші дискутанти, він повторяв „це ми зробимо, а це зробимо завдяки допомозі партії і особисто товариша Леоніда Брежнєва". На виступи призначено дискутантам по 15 хвилин, в яких Алієв згадав Брежнєва 13 разів.

Всі зі захопленням хвалили совєтську систему за її працю й успіхи, а для більших успіхів колгоспів рішили розбудовувати присадибні наділи індивідуальних господарств; для збільшення успіхів фабрик і заводів рішили натиснути на зріст продуктивности робітника, тобто збільшити витискання поту з нього; диктатура „мудрої партії" залишається по старому, а для завершення нападу на Афганістан, аґресивних маніпуляцій в Африці, ширення заворушень в Середній Америці, а зокрема в Ель Сальвадорі, Брежнєв запропонував „зустріч на вершинах" президентові Роналдові Реґенові.

В кінцевому виступі Брежнєв зложив обіт „будувати комунізм наполегливо і безперебійно." Вперше в історії СССР склад Політбюра залишився без змін.

Єгипетський міністер оборони загинув в катастрофі

Каїр, Єгипет. — Офіційні єгипетські джерела повідомили, що єгипетський міністер оборони Агмед Бадаві, а з ним 13 високих старшин загинули у катастрофі гелікоптера поблизу лівійської границі. Єгипетські військові частини й прикордонна сторожа зміцнили охорону державного кордону Єгипту з Лівією з огляду на зростаючу авантюрничість лівійської закордонної політики та зростаючі впливи Москви в Лівії.

Старшини на чолі з міністром оборони, який також був генералом армії, брали участь у великих маневрах в південнозахідній частині Єгипту недалеко кордону з Лівією. Генерал Бадаві став міністром оборони завдяки воєнним заслугам, які він здобув у часі останньої війни з Ізраїлем в 1973 році. Тоді він командував 3-ою єгипетською армією, що добилася найбільших успіхів і врятувала честь єгипетської збройної сили взагалі. Генерал Бадаві виявив себе експертом швидкого маневру в обличчі ворога та блискучим координатором співдії всіх збройних частин на фронті. Завдяки тим успіхам він здобув при найменших втратах найбільші успіхи.

З ним загинули командир південнозахідньої воєнної округи генерал Фаєк аль-Саббур та шеф вишколу єгипетських збройних сил генерал Гішмат аль-Ґаду. Причиною катастрофи був зудар з металевим бар'єром в часі відлету.

Генерал Бадаві був також спеціялістом у совєтських справах. Він студіював військове діло у найвищих совєтських воєнних інститутах і штабах впродовж трьох років і тоді мав вийняткову нагоду пізнати дійсний зміст совєтської системи. А крім цього звернув він увагу в часі побуту в СССР на умови життя населення й це все зробило його послідовним і рішучим противником комунізму й російського імперіялізму.

Філядельфійська громада відзначить роковини Шевченка

Філядельфія, Па. (Н.П.) — Громада Філядельфії, як і кожного року відзначить старанням Відділу Українського Конґресового Комітету Америки, Шевченкові роковини.

Це свято у пошану Тараса Шевченка відбудеться в неділю, 8-го березня ц.р., о год. 3:30 по полудні в приміщенні Академії Мел-Роз (Олд Йорк ровд і Мел Роз вулиці). Святочну промову виголосить д-р Леонід Рудницький, професор Ля Салль коледжу.

Мистецьку частину виповнить інсценізація Шевченкових поем — „Думи мої" і „Великий льох" — Театральна студія молоді під керівництвом Володимира Шашаровського. Організатори сподіваються, що українська громада вшанує невмирущого Поета-Пророка своєю масовою участю у святі, а заразом підтримає творчі зусилля української талановитої молоді.

ВШАНУЮТЬ В. ВИННИЧЕНКА

Ню Йорк, Н. Й. — Українська Вільна Академія Наук у ЗСА влаштовує наукове засідання Винниченківської комісії УВАН, присвячене 100-річчю від дня народження й 30-річчю від дня смерти Володимира Винниченка. Доповідь на тему „Українська національна ідея в творчості Володимира Винниченка" виголосить д-р Василь Гришко. Засідання відбудеться в неділю, 15-го березня ц. р., о год. 2-ій по полудні в Будинку Академії при 206 Захід 100-та вулиця.

СОЦІЯЛІСТИЧНІ ПАРТІЇ Латинської Америки відбули спільні наради в Панамі у справі внутрішнього конфлікту в Ель Сальвадор. Вони висловили свою солідарність з Демократичним революційним фронтом, який формально очолює боротьбу проти теперішнього уряду та якому повинні підлягати ліві партизани. Одначе, як виходить з опублікованих документів, ліві партизани залежні від комуністів, які постачають зброю й усі потрібні для ведення війни засоби. Нарада соціялістичних партій в Панамі визнала Демократичний революційний фронт „єдиним леґітимним репрезентантом народу". На тій базі ці партії шукають розв'язки внутрішнього конфлікту в Ель Салвадорі. У нараді в Панамі взяли також участь представники соціялістичних партій Західньої Німеччини, Франції, Еспанії і Португалії. Вони також солідаризувалися з ухвалами тієї конференції. Тепер вони звернулися до формального лідера Соціялістичного Інтернаціоналу Віллі Брандта з проханням, щоб той розпочав відповідні заходи. Брандт мав би звернутися до президента Реґена у цій справі. Уряд ЗСА вже неоднократно відповідав, що він не може й не хоче вмішуватися у внутрішні справи своїх сусідів і ті, які хотять переговорів, мусять звертатися до сальвадорського уряду.

У світі

В ПАРИЖІ ПРЕЗИДЕНТ Валері Жіскар д'Естен формально зголосив свою кандидатуру на президента Франції. Вибори відбудуться у квітні цього року і дотепер є вже багато кандидатів. Найбільше виглядів поза президентом д'Естеном має кандидат Соціялістичної партії Франції Франсуа Міттеран. Дуже поважним кандидатом є також посадник Парижа Жак Шірак, представник деґолістів. Не бракує, очевидно, кандидата Комуністичної партії Франції, яким є Жорж Марше, генеральний секретар тієї партії й відданий союзник та послідовник Москви. Конституція Франції передбачує своєрідні двостепеневі вибори на президента. коли у першому голосуванні один із кандидатів не здобуде абсолютної більшости, відбувається другий етап виборів, у якому кандидують тільки два кандидати, які здобули найбільше голосів, і тоді той, що дістав звичайну більшість стає президентом.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД стримав доставу Лівії десяти патрульних човнів, замовлених Лівією у французьких корабельних варстатах перед чотирма роками. Лівійський уряд вже від довшого часу веде аґресивну політику у відношенні до майже всіх своїх сусідів. З деякими з них лівійські військові частини мали збройні зудари, до інших лівійські офіційні чинники висилали терористичні банди з дорученням вбити голів держав, або інших провідних діячів. Останнім часом лівійські відділи окупували республіку Чад, положену на підвень від Лівії, де вони включилися в громадянську війну й допомогли стороні, яку вони підтримували, виграти. Перед такою збройною інтервенцією уряд Франції і особисто президент Жіскар д'Естен остерігали Лівію, після чого Лівія вислала вимогу до Франції, щоб французькі відділи покинули взагалі африканський континент.

ВАТИКАН ЗНОВ ПОТВЕРДИВ свою засадничо неприхильну поставу до масонського руху в світі. Масони не приховують своєї неґативної постави до релігії, а зокрема, до католицизму і від століть, відколи виникла масонерія, вели боротьбу проти Ватикану. Останнім часом масони злагіднили свої противатиканські виступи, але ніякої засадничої зміни у їхній поставі не наступило. Як давно, так і тепер масонські льожі під прикриттям суспільної опіки й допомоґи намагаються організувати впливи на суспільне життя та уряди в країнах, у яких вони діють. З огляду на те, що масонські льожі не змінили, ані не задеклярували зміни своєї ворожої постави до Церкви і релігії, компетентне тіло у Ватикані — Конґреґація для справ доктрини і віри — видало звернення про далі обов'язуючу заборону католикам вступати до масонських організацій.

СЛУЖБА ІМІҐРАЦІЇ І НАТУРАЛІЗАЦІЇ та прикордонна сторожа відсилають назад сальвадорських втікачів, якщо тільки такі попадаються їм в руки. Правні дорадники сальвадорців скаржаться, що іміґраційна служба часами навіть не говорить втікачам, що вони мають право на вияснення перед депортацією і політичний азиль. Сальвадорці, у зв'язку з громадянською війною у їхній країні, масово переходять мехіканськo-американський кордон і платять великі гроші контрабанді за переведення їх на американську територію.

В Америці

РЕЧНИКИ БІЛОГО ДОМУ заповіли, що Уряд має намір поважно зменшити число федеральних урядовців у великих містах таких як Ню Йорк, Чікаґо, Бостон, Філядельфія та інші, щоб таким чином заощадити витрати з федеральної каси. Президент Роналд Реґен і його найближчі дорадники вже раніше заявляли, що Вашінґтон і так передасть велику частину обов'язків нагляду за розподілом федеральних фондів стейтовим і міським урядам і це вже само собою значно зменшить число федеральних урядовців.

ЧОТИРИ ДОПОМОГОВІ харитативні організації погодились добровільно повернути до федеральної каси один з чотирьох мільйонів долярів, що їх вони отримали для розподілу бідним на вирівнання оплати за опал від попередньої адміністрації президента Джіммі Картера, а Уряд зі своєї сторони заповів, що він, зрезиґнує з леґального шляху з метою знайти усі витрачені попереднім урядом гроші. Як відомо, колишній президент Картер, враховуючи значне подорожіння оливи для огрівання будинків і гострі морози в другій половині листопада і грудня минулого року, наказав був, не зважаючи на інфляцію і занепад економіки, розділити відповідну суму грошей для харитативних організацій, які в свою чергу мали ці фонди розділити серед бідного населення. Пізніше виказалось, що деякі несовісні установи надуживали федеральними фондами, або перекидали їх на інші потреби.

ЗГІДНО З ІНФОРМАЦІЯМИ Бюра перепису населення, зріст населення у великих містах припинився, але натомість значно збільшується число мешканців на передмістях великих метрополітальних міст. В останній декаді ці переміни були навіть дуже значні. Наприклад, неметрополітальні райони зросли аж на 15,4 відсотків, тоді коли метрополітальні околиці тільки на 9,1 відсотка. В 1960-их роках ситуація виглядала якраз навпаки: метрополітальні райони зростали і досягнули 17 відсотків, а малі містечка і неметрополітальні околиці збільшились були тільки на 4,4 відсотків. Ці інформації показують, що населення великих міст переноситься на провінції, а причиною цього явища, як здогадуються спостерігачі, є зріст злочинности, занечищене повітря, занедбані засоби транспортації тощо.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН, промовляючи на нарадах Крайової ліґи міст заявив, що З'єснані Стейти Америки стали жертвою інфляції і економічної стаґнації і при тому закликав до підтримки його економічного пляну, який, на його думку, повинен би оживити американську господарську систему і припинити інфляцію. Президент підкреслив, що у висліді майже неконтрольованих витрат попередніми адміністраціями, ЗСА опинились майже на березі руїни, з якої тепер тяжко вийти. Економічні спостерігачі думають, що Крайова ліґа міст напевно буде противитися скороченням, що їх запропонував Реґен на спільній сесії Конґресу.

ДЕЯКІ ДЕМОКРАТИЧНІ КОЛА критикують президента Роналда Реґена, що він дозволяє собі на люксусову подорож до Каліфорнії, яка коштувала платників податків 250,000 долярів і коштуватиме таку ж суму в майбутньому і то якраз в той час, коли він намагається здобути прихильність Сенату, Палати Репрезентантів і народу для запропонованого ним 18-го лютого економічного пляну. Довідавшись про цю критику, президент Реґен заявив, що кожна людина потребує час до часу поїхати до родинної місцевости для відпруження після тяжкої відповідальної праці.

ФАТАЛЬНА ХВОРОБА РАКА МОЗКУ це відносно рідке явище, кажуть лікарі-спеціялісти. Але дослідники хвороби рака відкрили ненормально високий відсоток захворіння цією невиліковною хворобою серед робітників в декількох американських оливних рафінеріях і петрохемічних підприємствах. Студії виказали, що серед цієї катеґорії робітників число хворих на рака мозку майже подвійне, як серед осіб інших фахів. Дослідники тепер працюють над відкриттям цієї таємниці.

Китай заповів нові економічні обмеження

Пекін, КНР. — Після недавніх болючих скорочень на різних відтинках господарського життя, а зокрема відкликання цілого ряду великих індустріяльних проєктів і зв'язаних з ними міжнародних контрактів, в Пекіні заповіджено дальші обмеження. Заступник прем'єра Яо Їлін у своєму звіті президії Всекитайського народного конґресу заповів пересунення наголосу з „приспішеного темпа господарської модернізації" на „сповільнений органічний розвиток."

Першою жертвою тих обмежень впадуть проєкти індустріяльних новобудов. Вони будуть скорочені на 20 відсотків і взагалі буде скорочений державний бюджет, щоб виелемінувати значну частину дефіциту. Скорочення обнімуть у першу чергу три ділянки: розбудову енерґетики, оборону, державну адміністрацію.

Згідно з дотеперішньою програмою буде зміцнений наголос на аґрарну продукцію та на закуп за кордоном збіжжя і інших харчових продуктів. Китайський комуністичний режим завжди докладав зусиль, щоб задоволити харчеві потреби населення, зовсім відмінно від Совєтського Союзу, де переводжено індустріялізацію плянованим виголоджуванням села і завдяки тому, як це підкреслив Їлін „величезні простори Китаю, заселені селянами, виявляють повний соціяльний лад і селяни почуваються забезпечені й щасливі."

Особливу увагу привернули до себе заповідження Їліна, що на майбутнє будуть значно поширені можливості для приватних підприємств і приватньої ініціятиви в містах. Вже раніше китайський уряд змінив свою політику на селі даючи можливість селянським продукційним групам проявляти більше ініціятиви і власне завдяки тому у великій мірі минулорічні жнива, хоч була ненормальна посуха, дали другі щодо величини жнива. Як подають дотеперішні обчислення, минулорічні жнива дали 318 мільйонів тон збіжжя. Є це великий осяг, хоч китайському сільському господарству ще далеко до продукції 400 мільйонів тонн збіжжя річно, що намічено в пляні на цю декаду.

Так само добрі успіхи, хоч у значно менших розмірах, бо дотепер їх приґамовувано, мали малі підприємства, кооперативи, ремісничі варстати, які засновують і ведуть поодинокі люди й кооперативні групи в містах. На підставі дотеперішніх успіхів рішено не лише поширити їхні господарські управнення, але також збільшити загальну суму коротких кредитів для них.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Під знаком змін

Вибори на Президента ЗСА у листопаді 1980 року та їхній вислід, побіч інших моментів, виявили глибоке бажання змін в американських виборців і взагалі серед американського народу. Змін у господарці, змін в адміністрації країною, а в першу чергу, змін у закордонній політиці. Після вибору президента Роналда Реґена в декого поставали сумніви, чи він насправді матиме таку силу характеру й таке глибоке переконання, що переможе нашіптування усіх тих відомих і невідомих оборонців старого ладу, „спеціяльних інтересів" тощо і таки піде шляхом змін. Президент Реґен людських надій не завів. Навпаки, зміни, які пообіцяв, він спокійно, послідовно й рішуче переводить у життя.

Під сучасну пору дві ділянки найбільш критичні для політики американського Уряду. Це — економіка ЗСА та їхня зовнішня політика. В економіці президент Реґен вже виявив свою мужню поставу. Він відсунув у тінь вимоги популярности, легкої дороги, а, навпаки, вибрав важкий шлях дерзань, шукання нових доріг, проб, з яких не одна може й не вдатися. Але щойно практична спроба виявить повністю, реальні вони чи ні. Економіка ЗСА потребує далекойдучих змін, старі методи аж ніяк себе не виправдали ні в часі урядування республіканських президентів, ні демократичних. Не змогли вони оправдати себе й тепер. Не менше потреба змін була і є у ділянці закордонної політики ЗСА.

Рік перед виборами Президента, тобто 1980 року, щойно після нападу Москви на Афганістан, тодішній президент Джіммі Картер заявив: „Щойно тепер я зрозумів справжній характер совєтського режиму і його політику". З того часу, тобто щойно після майже трьох років на президентському пості, президент Картер розпочав новий етап своєї політики у відношенні до СССР, етап реальної політики. До того часу він жив ілюзіями своїми і численних своїх співробітників, що з Москвою можна договорюватися, можна співпрацювати, що Москва „сама хоче жити й дасть іншому жити". Після совєтського збройного нападу на Афганістан президент Картер повернув кермо своєї закордонної політики у правильному напрямі.

Президент Роналд Реґен під тим оглядом має колосальну перевагу над колишнім президентом Картером бо вже раніше, ще заки став Президентом, знав, чим є Росія, чого вона прагне і чого від неї слід сподіватися, не зважаючи на офіційні заяви й неофіційні звірення. Свої переконання, неодноразово життям підтверджену свідомість того, він у короткому часі після інавґурації почав переводити в життя у ділянці закордонної політики.

Насамперед Президент заявив, що декларації й заяви не матимуть в його очах ваги, якщо за ними не слідуватимуть факти й поступки. Опісля він підкреслив пов'язаність різних елементів і відтинків закордонної політики. Не може бути так, щоб ЗСА могли співпрацювати з СССР в Европі, чи на будь-якому відтинку в той час, як в Африці, чи на Середньому Сході Москва переводить аґресивну політику. Президент Реґен відкрито далі заявив, що дотепер заключені договори, зокрема САЛТ II, його не вдоволяють. Він хоче виразно й прямо з'ясованих точок, які не прикривають нічого, ані не залишають недомовлень, а своїм очевидним представленням позицій обидвох сторін вможливлюють знати, де хто стоїть і передбачувати, що партнер даного договору зробить.

Одначе, щойно в практичній політиці якнайбільш пластично Президент зформулював свої погляди. Який може бути САЛТ, кінцеві Гельсінкські договори і все подібне, колий якийсь їхній співучасник використовує пригожу для нього нагоду й створює доконані факти інтервенцією в Анґолі, Етіопії, нападом на Афганістан, провокаціями й інтриґами на Середньому Сході тощо?

З такої моральної, правної і політичної постави Президента органічно виростає його рішуча політика в обширі Середнього Сходу, в Африці, Европі, а особливо у відношенні до подій у Польщі, чи совєтської інтервенції в Ель Сальвадорі. Президент відкинув не лише дипломатичну двозначність слів і заяв, він найбільш виразно вказав, що ЗСА аж ніяк не толеруватимуть дотеперішньої совєтської політики. Політики, яка договорами, пактами, заявами й словами мала приготовляти, або прикривати російський імперіялізм, просування совєтських впливів безпосередніми засобами та при помочі сателітів на щораз нові простори; таке поступування президент Реґен виключив і йому рішуче протиставиться.

Таким чином, заповіджена зміна в світовій політиці ЗСА є на ділі великим і основним зворотом. Сьогодні вона зумовлює американську політику в Ель Сальвадорі і на Середньому Сході, а завтра — на всіх інших просторах.

Т. Т.

КОНФЛІКТ ДВОХ ВЕЛЕТНІВ

ВАЖКИЙ ШЛЯХ СУЧАСНОГО КИТАЮ

III

Про постання й початкове існування червоного Китаю, мабуть, у великій мірі вирішив легендарний „Довгий марш". У цей марш 21-го жовтня 1934 року вийшло сто тисяч людей, а до остаточної цілі добилося десять тисяч. Залізним кількакратним перстенем очолили війська Чан Кай-шека, очолені німецькими дорадниками на чолі з генералом фон Сектом, першу червону армію в провінції Джіянсі. Щоб врятуватися треба було прорвати многократний перстень і вийти на тили ворога, а опісля у безперервних боях з переважаючими його силами пробиватися на північний схід. 12 тисяч кілометрів у кровопролитних боях, серед найважчих життєвих умов, серед голоду й нужди та без лікарської опіки на протязі двох років — випалили у людей усі слабості й хитання, сумніви й непорозуміння і 1936 року до Єнану дійшла обдерта армія героїв, які знали тільки одне: свою ціль. Ціль, що її треба осягнути за всяку ціну, бо якщо ні, то прийде невідхильний кінець. Чим закінчилося те діло, ми всі знаємо.

Сьогодні перед КНР немає безпосередньої загрози смертельного удару, хоч вона висить над ним як Дамоклів меч. Але є перед ним — труди й зусилля таких розмірів, що в неодному вони дорівнюють „Довгому маршеві". Сьогодні китайський нарід знову перед довгим маршем, який на довгий час вирішить його долю — і або Китай подолає свою відсталість і хоч якоюсь мірою дорівняє передовим народам світу, або прийдеться йому на довгий час пасти задніх і бути виставленим на великі небезпеки. Програма „чотирьох модернізацій" — велика справа, але її виконання буде важке.

Чотири модернізації

Чотири модернізації — сільського господарства і виживлення, індустріялізації, науки й технології, оборони країни — можна осягнути тільки після перемоги над величезними труднощами. Китай майже у всіх відношеннях відстає. Та найгірше, що він технічно аж у такій мірі відстає від свого смертельного ворога-Москви. В Китаї немає вільних інвестиційних капіталів, не може їх настачити у відповідній мірі і вільний світ, отже тягар цілою своєю вагою падає на плечі сотень мільйонів китайських трудящих. Епоха раннього капіталізму, доба гіркого визиску робітника і вирощування його коштом національної капіталової бази — давно поза всіма господарсько розвиненими країнами і тільки Совєтський Союз може нелюдським натиском і насильством витискати з працюючих останній піт, але як розв'язуватиме Китай ще складніші проблеми?

Клопочуться західні країни своїм безробіттям. Мільйон, два, у випадку ЗСА сім, чи вісім мільйонів, а в Китаї 100, 150, а чи може 200 мільйонів безробітних і тільки частинно зайнятих. У містах Китаю живе коло 200 мільйонів людей, у тому 14 мільйонів повністю безробітних. А на селах, у віддалених містечках — скільки їх? За 30 років комуністичного режиму Китай пройшов довгий шлях розвитку, в неодному добився неймовірних успіхів — виелемінував періодичні катастрофи голоду, у якійсь мірі взяв під контролю такі стихійні нещастя, як виливи рік, які вбивали мільйони людей, підніс гігієну, кожному дав можливість вижити, знищив, здавалося, незнищиму язву бандитизму і т.д., але в неодному ще не знайшов своєї дороги. Після тридцяти років КНР щойно тепер знаходить свою правну систему й пробує вийти з імпровізації. В агрикультурі перейшов він ціле коло від приватної обрібки землі, через кооперативи, абсолютні комуни, аж до малих приватних наділів, вільних ринків на овочі, ярину, яйця тощо та невеликі родинні продукційні бригади, складених з 30, чи скільки родин. Великий розмах в індустріялізації при допомозі закордонних фірм, експертизи й капіталової допомоги нагло зазнав важкого удару. Десятки контрактів Пекін мусів відкликати. Одні непотрібні, інші передчасні, а на всі бракує інвестиційних капіталів. І такі престижеві промислові проєкти, які мали служити віхами до майбутнього Китаю, як найбільший у світі сталевий комплекс під Шанхаєм, чи петрохемічний агрегат в Нанджінґу, та десятки інших мусіли бути відкликані. Китай потерпів величезні втрати, але потерпіли їх і закордонні фірми, які вклали мільйони в підготову й початки робіт. І тепер, наприклад, Японія загрозила санкціями, якщо Пекін цієї проблеми не розв'яже полюбовно. Багато надій зв'язував Китай і його закордонні приятелі з добуванням нафтової ропи, що заповідалося дуже надійно, але останні інформації з Пекіну говорять про обниження нафтової продукції у найближчих роках, а не їх збільшення.

Помилки минулого

Символом помилок став Мао. Великий провідник, який під кінець життя наробив величезних помилок. „Великий скок уперед", Велика культурна революція кидають тінь не лише на нього і його пам'ять, але не

(Продовження на ст. 3)

Леся Лисак-Тивонюк

Добро ще існує...

Таїса приїхала у відвідини до тітки, емеритки пані Софії, і кілька днів „розважала" стареньку безнастанними розповідями про всякі теперішні страхіття — злочини, яких, щоправда, тепер не бракує. Коли ж, бувало, забракло їй теми, перебігала очима сторінки місцевої газети й, підсуваючи її тітці, вигукувала: „Ось, прочитайте! У вашому місті знову жахливе вбивство!"

Нарешті, пані Софія лагідно, але рішуче, відсунула повідомлення про макабричну подію, кажучи: „Не хочу про це читати! І теж раджу тобі, моя дорога, не думати безнастанно про зло, яке панує на світі! Не раджу, бо станеш докраю роздратована, огірчена, залякана понад усяку міру. Твоє життя стане невиносиме, і теж людям, які співживуть з тобою, важко буде переносити твоє товариство.

— Як бачу, ви, тітко, непоправна оптимістка, — скривилася Таїса. — Невже ж ви можете заперечити існування зла? Ви, розумна жінка, хіба не хочете наслідувати відомого птаха, який на вид небезпеки, ховає голову в пісок у наївній надії, що небезпека його омине?

— Ні, Таїсо, — спокійно відповіла старенька. — Я, Богу дякувати, ще не здивачіла, ані, як кажуть, не здитинніла. Проте, я знаю, що у повені зла, не треба забувати про існування добра. Бо й тепер у невідрадних часах, є ще добрі люди, які мають серце й сумління. Послухай, наведу кілька доказів. Як знаєш, я недавно перебувала в шпиталі. Треба було пересвітлити легені. Коли я вже чекала на лікаря медична сестра запримітила на моїй шиї золотий ланцюжок з хрестиком і сказала його зняти. Бачиш, ось на цьому хрестику є малі брилянтики, це ще пам'ять по моїй матері. Не було його де заховати, тож знявши, я обмотала його довкола пальця. Із-за хвилювання на часок призабула про це. Щойно коли привезли мене до моєї кімнати, я запримітила, що на пальці його немає. Огорнула мене розпука. Я благала, щоб шукали моєї пам'ятки, та її ніде не було. Аж тут приходить молодий чоловік і з усмішкою подає мою згубу. Він запримітив, як у шпиталевому коридорі ланцюжок зсунувся з мого пальця, і був дуже радий, що міг мені його повернути.

— Неймовірне! — вигукнула Таїса. — У нинішніх часах, коло золото таке дороге? Адже, крім нього, ніхто цього не бачив! Він міг скористати...

— Але не хотів скористати з чужої втрати, — всміхнулася Софія. — Ця людина мала сумління. Була чесна.

Таїса недовірливо похитувала головою: — Унікат. Один на мільйон.

— Може не один, — продовжувала Софія. Коли я видужала, треба була заплатити деякі рахунки. Спершу поїхала заплатити за електрику. Відтак мусіла заплатити другий рахунок у висоті сто долярів. Прибувши туди, я із переляком побачила, що в торбинці немає ані коверти з рахунком, ані теж покладених там грошей. Спершу подумала, що у поспіху залишила коверту вдома. Та, перешукавши всю хату, не знайшла. Зрозуміла, що, виймаючи гроші за електрику, неуважно залишила другу коверту на підвіконні. Подзвонила туди. Сказали мені, що нічого не знайшли. Як я страшенно картала себе за неуважність, за розсіяність! Адже сто долярів для мене великі, дуже великі гроші. Всю ніч не спала. Мучила себе докорами. Терпіла. Плакала з досади. Та наступного дня увечері хтось задзвонив до дверей. Відкрила. Перед порогом стояла промокла — бо якраз була злива — жінка, яка запитала мене про моє прізвище. Я запросила її у хату. Показала документ, який стверджував мою тотожність. Тоді незнайома вийняла мою коверту з грішми, кажучи: „Я стояла за вами в черзі й побачила, як ви залишили цю коверту. Ось вам ваші гроші".

Зі сльозами радости я обнімала жінку, дякуючи їй стократно. Із п'яти банкнотів, які вона мені повернула, я дала їй один. Жінка хвилину вагалася, відтак сказала: „Я не брала б у вас нічого, та, на жаль, я тепер у дуже скрутному матеріяльному положенні. Ці гроші від вас будуть на харчі."

Очі Таїси перемінилися у два великі оклики здивування: „Кажете, що вона була бідна...могла присвоїти собі всі гроші...а все ж таки потрудилася у зливу, щоб вам їх повернути? Це...це хіба спорадичний випадок!"

— Хай буде по-твоєму, „спорадичний," — лагідно всміхнулася Софія. Можеш навіть додати, що я „мала щастя". Так, я мала щастя зустріти двох чесних, добросердечних людей. Проте, я впевнена, що їх є більше, як двоє! Напевно, більше. І це стосується не тільки повернення загублених цінностей їхнім власникам. Є дуже багато людей, які жертвенно й безкорисно допомагають тим, що в потребі, біді. Призадумайся над тим Таїсо. Зумій побачити в житті, крім чорного зла, теж ясність добра, яке не перевелося — навіть у наших невідрадних часах.

Таїса задумано мовчала. Може старенька тітка казала правду?

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Володимир Душник

МОСКВА СЯГАЄ ПО ЕЛЬ САЛЬВАДОР

Стурбування Уряду президента Реґена відносно мілітарної й економічної підтримки лівих повстанців в Ель Сальвадорі Совєтським Союзом і його комуністичними сателітами, зростає в натузі та інтенсивності з дня на день. У тому самому часі, майже всі уряди союзників Америки в Европі й Південній Америці висловлюють піддержку президентові Реґенові за його рішучість і настанову ізолювати Ель Сальвадор та не допустити до того, щоб цю країну захопили комуністи.

Французький міністер закордонних справ, Жан Франсуа-Понсе, який кілька днів тому перебував у Вашінгтоні, висловив опінію свого уряду щодо небезпеки захоплення країни комуністами, але так, як й інші европейські союзники Америки, Франція є тієї думки, що розв'язка трагічної ситуації у Ель Сальвадорі не може „прийти виключно шляхом мілітарних засобів", але мусить включати також відповідні соціяльні реформи та внутрішнє замирення.

„Загони правди"

Недавно державний секретар Гейґ вислав до Европи т.зв. „загони правди", які озброєні в документальні дані про допомогу Совєтського Союзу сальвадорським комуністам, мають переконати союзницькі уряди про чергову інтервенцію СССР. При цій нагоді Гейґ гостро осудив совєтську експансію в Етіопії, Південному Ємені, Афганістані, Анґолі, і Камбоджі та за вживання кубинських і в'єтнамських „заступників" Москвою.

Совєтський уряд рішуче заперечує будь-яку допомогу сальвадорським комуністам, а Брежнєв ні словом не згадав про Ель Сальвадор у своїй довжезній промові на 26-му З'їзді Компартії.

Одначе минулого літа Шафік Йорґе Гандаль, голова сальвадорської Комуністичної партії, двічі відвідав Москву, і мав довші розмови з Михаїлом Ф. Курочкіном, високим достойником в американському відділі комуністичної партії. Статті Гандаля про „назріваючу комуністичну революцію" в Ель Сальвадорі також були друковані в совєтському журналі „Латинська Америка", який еспанською мовою видає Академія Наук СССР. Гандаль зате у Гавані бачив Фіделя Кастра, а в Ганої Ле Дуана, і ряд високих комуністичних провідників у Мадярщині, Чехо-Словаччині і Східній Німеччині, де він домагався зброї й іншої допомоги „комуністичній революції". Американські урядові чинники переконані, що ні одна з тих сателітних держав не допомогла б Сальвадорові, якщо б Москва сказала — „ні".

„Ню Йорк Таймс" 26-го лютого ц.р., помістив повідомлення свого кореспондента Едварда Шумейкера зі Сан Сальвадору, столиці країни, про захоплення у полон урядовими частинами двох чужинців, а саме: пор. Орлянда Тарденсіляка та Еспінозу з Нікараґуа, та літуна з Коста Ріки, які зізнали, що вони були „вишколювані" в Етіопії совєтськими й кубинськими „інструкторами", що знову вповні підтверджує участь Москви в хаосі в Сальвадорі.

Протиакція

Уряд Реґена рішений на всі можливі кроки для врятування Ель Сальвадору, та досі невідомо, що Вашінґтон зробить. Покищо, Уряд висилає до Сальвадору т.зв. „дорадників-інструкторів", які мають навчати молодь тієї країни, як оборонити свою батьківщину від комуністів. Сказано також про збільшення американської мілітарної допомоги.

Як відомо, 15-го жовтня 1979 року, за допомогою ЗСА, до влади в Ель Сальвадорі прийшла цивільна хунта під проводом християнського демократа Хозе Наполеона Дуарте. Уряд Картера одобрив 10,4 мільйони долярів на мілітарну допомогу для Сальвадору, включно з поспішною доставою амуніції, крісів, провізії їжі, та іншого бойового вистачання, тощо після того, коли урядові війська здушили більші бойові операції лівих повстанців.

Уряд Реґена має ряд альтернатив, включно навіть із морською блокадою Куби та воздушними патрулями тощо.

Американські урядові чинники є у повній однозгідності з европейськими союзниками, що поважні зусилля мусять бути зроблені для приборкання терору з боку скрайньо-правих угрупувань, як теж дальші земельні реформи для поліпшення умовин убогого населення, яке є жертвою братовбивчої війни.

Дальші дії Америки залежні у великій мірі від Конґресу, який хоче допомогти теперішньому Урядові знищити комунізм, але без прямої інтервенції американських збройних сил.

К.Крупський

ЧИ ЗАБУДЕ СВІТ МЮНХЕНСЬКУ ЛЕКЦІЮ?

3

"MUNICH — The Price of Peace" by Telford Taylor. New York: Vintage Books, 1980, pp. 1,084

Тейлор ширше пише про те, що Ліндберґ своїм германофільством поширював дефетизм серед англійських та французьких дипломатів. Пізніше показалося, що в тому часі німці мали біля трьох тисяч воєнних літаків. Їхня перевага в літунстві тривала тільки до червня 1941 року, а опісля авіяція альянтів почала переважати не лише чисельно, але й нищівною силою.

Тейлор наводить такий епізод: одного разу Ліндберги були на обіді в домі амбасадора Кеннеді. Після обіду пані Ліндберґ і Кеннеді пішли на прохід, під час якого Анна Ліндберґ сказала, що вона дуже пригноблена думкою, що вкоротці площу Пікаділлі зметуть німецькі бомбовики.

Це тільки ілюструє, які руйнуючі впливи дефетизму мав на своє оточення славний літун Ліндберґ. Тому треба подивляти англійських дипломатів, які не лише зуміли розшифрувати помилкові і шкідливі його погляди, але й в тому ж часі послідовно розробляли пляни розбудови англійської авіяції, спершу для оборони, а відтак для руйнуючих налетів на „непереможну" Німеччину.

У 1939 році Ліндберґ повернувся до ЗСА; тут він виявляв пронімецькі симпатії, виголошував промови проти війни і т.п. Згадуємо про це дуже схематично, щоб навести приклад, які різні впливи, тепер малознані для загалу, діяли в користь гітлерівської Німеччини.

Подібного характеру впливи, хоч і іншої форми, існували у Франції, а навіть у Польщі, де в додатку до всього, державні провідники були ще й засліплені ненавистю до Чехо-Словаччини з причини малого Цєшина. Вони майже до самого початку війни на бачили тієї загрози, яка мов лявіна сунулась на всю країну. Автор подає образ суспільств та проводу кожної країни, які опинилися перед загрозою аґресії німецького мілітаризму. З-поміж них усіх польський провід і його дипломатія виглядає найбільш убого і нижче всіх стандартів.

Характеризуючи визначніших французьких генералів, Тейлор пише, що найгіршим із них під кожним оглядом був ген. Петен. У 1934 році, Петен ставши міністром воєнних справ, скоротив видатки на оборону країни на 20 відсотків. Він також не хотів продовжити військової служби до двох років. У своїх спогадах ген. Ґамелін, усі ті помилки Петена приписав на карб його старшого віку. Правда, Франція вже посідала оборонну лінію Мажіно, але у Франції далі панував політичний хаос. Часті робітничі страйки, боротьба за 40-годинний тиждень праці, політичні партії, почавши від соціялістів і комуністів, а фашистською партією кінчаючи, ніяк не сприяли існуванні сильного уряду, якого в той час країна у дуже великій мірі потребувала. Тейлор каже, що Франція повинна була здержати перші спроби Гітлера в Райнлянді і Рурщині, але тоді треба було діяти з рішучістю. Замість того, Франція уступила, а це було найбільш шкідливе, і вкінці довело до катастрофи. Автор уважає, що до 1936 року, Франція в союзі з Польщею та Чехо-Словаччиною мала можливість здержати, або зламати аґресію Гітлера.

Він цитує запис із щоденника генерала Йодля з 30-го травня 1938 року. Ген. Йодель між іншим записав, що в тому часі мілітарні сили Німеччини ще не дорівнювали силам країн Антанти (сторінка 681). Він уважає, що навіть Франція з Польщею і Чехо-Словаччиною могли протиставитись першим аґресивним крокам Гітлера. Біда в тому, що тих сил не можна було скоординувати для виступу проти Німеччини, а головно, з причини короткозорої і безумної політики польського уряду, який ніяк не міг простити чехам захоплення Цєшина після Першої світової війни.

В часі судетської кризи польський уряд і його дипломати тільки очікували, щоб німці почали наступ на Чехо-Словаччину, бо тоді поляки, згідно з обіцянками Ґерінґа та деяких німецьких дипломатів, могтимуть забрати собі Цєшин з кількадесятьма тисячами неселення.

У 1938 році, Герман Ґерінґ відвідав Польщу і тоді польський міністер закордонних справ Юзеф Бек просив Ґерінґа, щоб німецький уряд вирішуючи справу Судетів, взяв під увагу справу Цєшина. Ґерінґ обіцяв „не скривдити" Польщі. Новоназначений польський амбасадор до Франції Юліюш Лукасєвіч, у своїй наївності посунувся так далеко, що заявив: „Для Польщі буде корисним, коли Німеччина покладе свої руки на Чехо-Словаччину".

Ми коротко згадуємо лиш кілька з багатьох доказів Тейлора про те, яку короткозору політику вів польський уряд тоді, коли його країна вже стояла над проваллям, приготованим Гітлером. Тейлор дуже влучно висловлюється про ту польську засліпленість такими словами:

„Хоробра, окутана темнотою, Дон-Кіхотська Польща, протиросійська, протинімецька і антисемітська, зроджена Версалем, але в союзі з тими, що хотіли замордувати її родича. Культурно франкофільська, без приятелів серед великих потуг, крім Франції, однак, ставилася з презирством до свого власного захисника. Відпихала своїх сусідів з якими мала спільне діло проти німецької заглади. Тепер вона бігла „дорогою до самогубства".

В іншому місці Тейлор пише про те, як президент Чехо-Словаччини Едуард Бенеш пропонував зустріч з Юзефом Беком для обговорення спільної дії проти німецької загрози. Бек прямо зігнорував пропозицію Бенеша.

Тейлор каже, що як вислід тієї Пілсудської — Бек дипломатії, у Східній Европі діяли, буцімто дві „Малі Антанти". Юґославія, Румунія і Чехо-Словаччина проти ревізіоністичних цілей Мадярщини. А друга — нібито антанта-Польща і Мадярщина проти Чехо-Словаччини.

Автор представляє дипломатичні зносини і намагання тих усіх країн. Ті намагання крили в собі суперечності, які створювали перешкоду до об'єднання проти гітлерівської аґресії, яка пізніше принесла такі величезні шкоди народам, що змушені були боротися з німецьким мілітаризмом.

Пишучи про конференцію у Мюнхені, автор чимало пише про упривілейованого учасника її Беніта Муссоліні. Гітлер виїхав назустріч Мусссоліні спеціяльним поїздом до Бреннер, просмику в Альпах. Фюрер зробив таку

(Продоження на ст. 4)

Конфлікт...

(Продовження зі стор. 2)

менше на комуністичну партію, на її вміння володіти, а це значить передбачувати, керувати, а це значить вибирати найраціональнішу дорогу. КПК доконала величезного діла для Китаю, але від політичних формацій вимагають, щоб вони постійно були на вершку подій, щоб ланцюг їхніх успіхів і правильних потягнень не переривався. Політичні партії і політичні проводи нарід оцінює не по тому, чого вони добилися колись, а що вони роблять сьогодні, та чи їхня візія на завтра відповідає потребам. Китайська дійсність є така, що КПК є на вершку і це є єдиною провідною силою. І це є життєвий факт, тільки опінія про неї в народі не та, що була колись, десять чи двадцять років тому. І тому КПК мусить позбутися внутрішніх конфліктів, боротьби за владу, порахунків за старі кривди, та повністю переставитися на розв'язку конкретних проблем сьогодення та завтра. КПК має тепер коло 38 мільйонів членів. Велика армія людей, якою можна завершити незмірно багато.

Власне цього вимагає від неї, бо в праві є вимагати, китайський народ. Міжнародні відносини мінятимуться, совєтська загроза буде також зазнавати вагомих пересунень, ось сьогодні вона майже спаралізована, завтра може змаліти, внутрішні суперечності можуть роз'їдати СССР так, як сьогодні розкладають сателітську систему, але залишиться китайський нарід, його творчі здібності, його осяги та його життєва динаміка. І саме ті чинники вирішуватимуть його долю!

Вислід літературного конкурсу ім. Лесі і Петра Ковалевих

Жюрі літературного конкурсу ім. Лесі і Петра Ковалевих у складі: д-р Ася Гумецька, д-р Лариса Онишкевич і д-р Мирослава Знаєнко, після прочитання надісланих на конкурс творів 12-ти авторів признало перше місце за повість „Йдемо власним шляхом" — автор Іван Смолій. Друге місце за оповідання „Витязь лицарського турніру" — автор Володимир Барагура. Третє місце за оповідання „Плач новобранця" — автор Віталій Бендер.

Крім того, жюрі відзначило твір „Пориви" — автор Юрій Тис. Відзначено теж оповідання для молоді: „Казка про гордого боярина Марка Путятича"; „Срібна гривна", „Характерник з Січі" і „Гетьманська булава" — автор Віктор Гриньовський.

Грошові нагороди: І. Смолій за перше місце — 500 долярів; В. Барагура за друге місце — 200 дол.; В. Бендер за третє місце — 100 дол., — будуть вручені під час XIX Конвенції СУА, яка відбудеться 23-25 травня 1981 року у Філядельфії. Докладний час і місце будуть подані згодом.

Многая Літа!

З нагоди 70-річчя скульптора

Михайла Черешньовського

складаємо щирі побажання Дорогому Мисцеві і Його ДРУЖИНІ п-ні ЛЮДМИЛІ та бажаємо багато щастя і здоров'я у Його дальшій, творчій праці.

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ

Пассейк, Кліфтон, Патерсон, Ратерфорд і околиця!

В неділю, 15 березня 1981 р., о год. 3 по пол.
в приміщенні Української Централі
при 240 Говп Авеню, ПАССЕЙК, Н. Дж.
відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делеґати наступних Відділів:

42, 64, 97, 134, 182 і 394

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Вибір Президії.
3. Прийняття протоколу попередніх зборів.
4. Звіти уступаючої Управи Окружного Комітету.
5. Дискусія над звітами.
6. Уділення абсолюторії Управі.
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії.
8. Устійнення та схвалення пляну праці на 1981 рік
9. Доповідь заступниці головного предсідника УНС МАРІЇ ДУШНИК.
10. Різні справи.
11. Закриття зборів.

У Зборах візьме участь:

Марія Душник, заступник головного предсідника УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Іван Хомко, *голова* **Василь Марущак,** *секретар*
Іван Блиха, *касир*

СПОРТ

КОМУНІКАТ

Ділового Комітету для відзначення 70-річчя заснування С.Т. „Україна" — Львів

У зв'язку з висланим вже до українських пресових органів у вільному світі „Зверненням", в якому сповіщалося українську громадськість у вільному світі про постання Почесного і Ділових комітетів ЗСА і Канади для вшанування ювілею заснування СТ „Україна" — Львів, Діловий комітет видає „Комунікат ч.1" для поінформування через наші пресові органи про дальші пляни і проороблені праці Ділового Комітету.

Склад Комітетів є такий: Почесний комітет: Є.Зиблікевич, о.мит.М.Харина, о.мит. В.Хомин, о.мит.П.Макух, О.Шепарович, Е.Жарський, Р.Куціль, А.Глушівська, М.Конашевичева.

Діловий комітет Канади (ініціятори відзначення ювілею): О.Скоцень, О.Стецьків, О.Желтвай, М.Валєр, В.Рибак.

Діловий комітет ЗСА: Р. Савчак, Б.Сірий, Р. Пазуняк, С. Новаківський, О.Лисяк, С. Бриндзей, О.Новицький, З.Снилик, І.Павлічка, Ю. Дицьо, Т.Яцкевич, Е.Дачишин, М.Магоцький, Я.Климовський, С.Стебельський, О. Твардовський, І. Чижович, П. Тарнавський, І.Щупакі вський, Я.Качай, М.Кічуга, Я.Козак, М.Юрчак.

Діловий Комітет запляунував відбути маніфестаційну зустріч громадянства і спортовців в днях 20-21-го червня ц.р. на посілості УСО „Тризуб" біля Філядельфії із спортовими змаганнями спортовців ЗСА, Канади і можливо інших країн як теж ювілейний бенкет і баль.

Діловий Комітет запляунував видання Ювілейної Книги 70-ліття заснування СТ „Україна" — Львів і в зв'язку з тим Діловий комітет звертається до всіх колишніх змагунів, діячів і прихильників „України" — Львів надсилати на адресу Комітету: USO „Tryzub", 4932 North Broad St.Philadelphia, Pa.,19141, USA до дня 30-го березня ц.р. статті спогади, знімки зв'язані з СТ „Україна — Львів. Ці матеріяли будуть поміщені в ювілейній книзі чи у наших пресових органах у вільному світі.

Пропонуємо також надсилати нам привіти оголошення до поміщення в книзі. Комітет устійнив ціну: за одну сторінку — 100 американських долярів, за половину сторінки 50 долярів, за чверть сторінки 25 долярів. Прийматимуться теж збірні чи індивідуальні привіти в ціні по 10 долярів за підпис.

За Діловий комітет

Олександер Скоцень, Канада

Роман Савчак, ЗСА

У РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ГЕН. Т. ЧУПРИНКИ

Ню Йорк, Н. Й. — Заходами Організацій Українського Визвольного Фронту тут в неділю, 8-го березня ц.р., о год. 12-ій дня, після Служби Божої буде відправлена Панахида за спокій душі сл. п. ген. хор. Романа Шухевича-Тараса Чупринки, Головного Командира УПА у 31-шу річницю його геройської смерти. Після Панахиди о год. 1:30 по полудні в Домі ОУФВ при 136 Друга авеню, відбудуться ширші святочні сходини громадянства для вшанування пам'яті Командира. Організатори просять представників установ і товариств прибути на Панахиду з прапорами.

361-ий Відділ УНС відбув загальні збори

(Р.К.). У неділю, 22-го лютого ц.р. в 3-ій год по полудні в Українському Народному Домі, у власній домівці, відбулися звичайні загальні збори 361-го Відділу УНС Т-во „Дністер".

Збори відкрив голова Відділу І. Яремчук, привітав присутніх та попросив вставанням із місць і хвилиною мовчанки вшанувати тих, які відійшли у вічність. Зборами проводила президія, інж. А.Сумик — предсідник, М.Еліїв — секретар. За Управу звітували голова І. Яремчук, фінансовий секретар С.Чума та М.Еліїв, який заступав померлого рекордового секретаря М.Кучму. С.Чума подав обширний звіт із фінансової господарки у висліді якої зібрано 18,884.49 дол., а вислано до УНС 18,696.27 дол., та приєднано дев'ять нових членів За Контрольну комісію звітував голова Р.Крупка, ствердивши, що книжки ведені правильно, а на всі приходи і розходи є прилоги.

По звітах відкрито дискусію, в якій забрали голос І. Пригода та С.Літепло. Вичерпну відповідь дискутантам дали голова І.Яремчук і С.Чума. На пропозицію Контрольної комісії уділено абсолюторію уступаючій Управі з признанням.

Нову Управу вибрано в складі: І.Яремчук — голова, С.Літепло та Г.Полчі — містоголови, М.Селешко — рекордовий секретар, С.Чума — фінансовий секретар, М. Еліїв—касир і інж. А. Сумик — вільний член. Контрольма комісія: Р.Крупка — голова, М.Андрейко і М. Виноградник — члени. Тростисти: І.Яремчук, Паньків і С.Літепло.

Опісля мав слово головний організатор Василь Оріховський, який у своїм короткім слові підчеркнув великі заслуги УНСоюзу для української громади, та що ми повинні піддержувати та співпрацювати через приєднання нових членів, бо УНС — це єдина найбільша українська установа, з якою також числиться американський уряд.

Опісля говорив головний радний Микола Хоманчук. У своїм короткім слові він дав деякі приклади зі свого власного досвіду, як проводити акцію приєднування членів, щоб вона була успішною.

Предсідник закрив збори, а фінансовий секретар С.Чума попросив усіх присутніх на перекуску, яку сам приготовив, при чому ще довго продовжувалися дружні розмови.

З жалем повідомляємо Друзів, Приятелів і Знайомих, що 2-го березня 1981 р., на 85-му році життя, по довгій недузі, відійшов у Вічність в Ірвінґтоні, Н. Дж.

бл. п.

Інж. ІВАН ПАСТУХ

випускник УГА в Подєбрадах, Чехо-Словаччина, б. воїн Українських Січових Стрільців, б. управитель центральної молочарні Маслосоюзу у Львові, член ОбВУА, Самопоміч, УККА й інш.

ПАНАХИДА в середу, 4-го березня 1981 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН в четвер, 5-го березня 1981 р., о год. 9-ій ранку, з церкви св. Івана Хрестителя при Сенфорд Авеню в Нюарку, Н. Дж., на цвинтар Fairmount **в Нюарку, Н. Дж.**

У смутку приятелі:

ДМИТРО БОБЕЛЯК
МИХАЙЛО ЦЯПКА

З невимовним болем повідомляю Українську Громаду, що 2-го березня 1981 року, після майже 5-літнього геройського змагання з невблаганною недугою, залишив нас на віки

мій Найдорожчий МУЖ

бл. п.

Д-р МИХАЙЛО ДАНИЛЮК

вірний Син своєї Дорогої України.

Всіх, хто знав мого Незабутнього, прошу згадати Його незлим тихим словом.

У невтішному горі:

РАЇСА ДАНИЛЮК — дружина
РОКСАНА ДАНИЛЮК — донька
ЛІДІЯ ШИПО — теща
Родина в Україні, Сибірі, Канаді й Австралії

ПОХОРОН у п'ятницю, 6-го березня 1981 року з церкви св. Юрія, Міннеаполіс, Мінн., на місцевий цвинтар Гілсайд.

... сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 2-го березня 1981 року, упокоїлася в Бозі, в Кергонксоні, Н. Й., заосмотрена Найсвятішими Тайнами,

наша Найдорожча

МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

СОЛОМЕЯ БУНДЗЯК

народжена в Бориславі, Україна, проживши 88 років.

ПАНАХИДА в середу, 4-го березня 1981 р., о год. 7-ій веч. в Кергонксоні, Н. Й.

ПОХОРОН в четвер, 5-го березня 1981 р. з української католицької церкви Пресв. Тройці в Кергонксоні, а опісля на цвинтар Ґейт оф Гевен, Гановер, Н. Дж.

В глибокому смутку:

донька — ТЕОДОРА КУЛЬЧИЦЬКА з мужем ІВАНОМ
син — ІВАН з дружиною ЗЕНОВІЄЮ
внуки — АЛЕКСАНДЕР й ІЗИДОР
та ближча і дальша Родина в ЗСА й Україні

В П'ЯТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найлюбішого і Незабутнього МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п.

Д-ра ОМЕЛЯНА ЛЕБЕДОВИЧА

відправляться

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

дня 15-го березня ц. р., о год. 10-ій в церкві св. Івана Хрестителя в Детройті, Міш. і в церкві св. Патрикія в Юньйон Лейк, Міш.

З цієї нагоди просимо ласкаво Друзів і Знайомих згадати у своїх молитвах нашого Найдорожчого Покійного.

КСЕНЯ — дружина
ЛІДІЯ, СВІТЛЯНА, МІЛЯС, ВІКТОР І ОЛЕГ — доньки і сини з Родинами

Поєднаний з Богом

о. крилошанин

ЛЮТОСЛАВ КУССИЙ

відійшов у Вічність 3-го березня 1981 року у Торонто, Канада.

Похоронні відправи відбудуться:

ПАНАХИДА в середу, 4-го березня 1981 р., о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Кардинал і Син.

В четвер, 5-го березня, о год. 7:30 веч. Тіло буде перенесене до церкви св. о. Миколая, де відбудуться СВЯЩЕНИЧІ ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ, у п'ятницю, 6-го березня 1981 р., о год. 9-ій ранку — СВЯТА ЛІТУРГІЯ І ПОХОРОН.

Тіло буде відпроваджене на цвинтар Парк Ловн.

В глибокому смутку:

донька — ІРИНА ВЖЕСНЕВСЬКА з мужем РОМАНОМ
внуки — РУСЛАНА, ЮРКО І БОРИС
син — БОГДАН з дружиною ЛІЛЕЄЮ
внуки — БОГДАН, ЯРОСЛАВ І СТЕПАН
донька — УЛЯНА ДИЧОК з мужем ЮРІЄМ
внуки — ІРИНА, ЗЕНОВІЙ І МИРОСЛАВ
донька — РОМА ГАНКІВСЬКА з мужем АСКОЛЬДОМ
внуки — ОЛЕНА Й ОЛЕГ
брат — ВОЛОДИМИР КУССИЙ з Родиною
сестра — МИРОСЛАВА у Польщі
Родина в Україні і у Польщі
та велика громада вірних в Україні, Америці й Канаді

Проситься замість квітів, складати на богословські стипендії при Українському Католицькому Університеті в Римі.

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ НЕВІДЖАЛУВАНОЇ СМЕРТИ нашого Незабутнього і Дорогого МУЖА та БАТЬКА

бл. п.

Д-ра ДЕНИСА КВІТКОВСЬКОГО

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ та ПАНАХИДИ

у неділю, 15-го березня 1981 р. в катедрі Св. Покрови, 20107 Mada Evergreen Rd., Southfield, Mich.;
у неділю, 22-го березня 1981 р., у Церкві-Пам'ятнику св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Початок Служб Божих о год. 10-ій ранку, а після Служби Божої — Панахиди.

Про молитви за душу Покійного просять:

дружина — МАРІЯ
син — ОСТАП з Родиною

Успіхи молоді УНСоюзу в Чікаґо

Чікаґо, місто вітрів, теж має свою історію молоді. В часі, коли молодь, яка бунтувалася проти стародавнього обовязкового послуху батькам, теж і тепер шукає себе і, як хоче, знайде себе, знайде те, чого шукає.

Клясичним прикладом цього є членка 114-го Відділу УНСоюзу Марійка Троян. Батько помер, коли їй було 7 років, і мати з трьома дрібними дітьми не здалася долі, працювала для дітей і їх освіти. Марійка закінчила українську цілоденну школу св. отця Миколая, а також — школу українознавства матурою. Середню освіту дістала в середній школі Лейн Технікел і поступила в університет Іллиной на премедичні студії, які закінчила, отримавши диплом маґістра біології. У 1978 році її прийнято на продовження студій у Медичну Школу Нордвестерн університету і 14-го грудня минулого року вона закінчила навчання ступенем бакаляра (нерсінґ).

Марійка Троян

Марійка під час студій знайшла час і на громадське життя. Вийшла заміж за Бориса Бережана, студента третього року медицини на Нортвестерн університеті, де він студіює на кошт військового летунства, а після закінчення медичних студій буде три роки лікарем у війську. Марійка теж хоче бути лікарем, працює у шпиталі й ощадить гроші на студії медицини.

Два брати Марійки — Степан і Богдан — полюбили медицину; перший із них вже працює на тому полі, а Богдан закінчує третій рік у середній школі Лейн Тек.

Родина Троянів і Бережанів стовідсотково союзова. Довголітній секретар 114-го Відділу св. п. інж. Володимир Бережан лишив доброго наслідника „престолу", свою дружину Ольгу, яка вже два роки пильнує, щоби слава Відділу і УНСоюзу не пропала.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ФІЛЬМ І ВИСТАВКА КАРТИН У ВАШІНҐТОНІ

Вашінґтон, Д. К. — В неділю, 8-го березня ц. р., о год. 4-ій по полудні тут, в залі української католицької церкви Пресвятої Родини при 4250 Гарвуд ровд Н. Е. буде висвітлений фільм на підставі повісти Ольги Кобилянської „В неділю рано зілля копала". Після фільму і перекуски, можна буде оглянути виставку найновіших картин роботи артиста Т. Кузиміва.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОН знов усунула Південноафриканську республіку зі свого складу. Південноафриканську республіку усунено вже давніше зі складу ОН за расову політику її урядів. Тепер делеґати її прибули на наради ОН у зв'язку з дискусією над питанням Намібії — Південнозахідньої Африки, — де Південноафриканська республіка допомагає в утримуванні ладу й порядку та в підготові населення до власного державного життя. Делеґатів цієї республіки, які прибули, щоб взяти участь у дискусії, усунено більшістю голосів, проти чого протестували деякі представники західніх держав на чолі з ЗСА.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ВІДМОВУ президента Реґена відбути тепер зустріч з Леонідом Брежнєвим, Москва й далі наполягає на „підготові такої зустрічі". Керівник партійної інформації й пропаганди в ЦК КПСС Леонід Зам'ятін опублікував у цій справі заяву, яка відбиває бажання Москви добитися якнайскорше такої зустрічі.

Чи забуде світ...

(*Продовження зі стор. 2*)

почесть для дуче як вияв оцінки того, що дуче промовчав загарбання Австрії. Узурпуючи Австрію, Гітлер не був певний того як на це зареаґує Муссоліні. І тому він був дуже... вдячний дуче.

Автор каже, що немає доказів на те, що Муссоліні в чомусь імітував Гітлера. Він був старший від Гітлера на шість років і його кар'єра почалася багато скоріше від Гітлерової. Правда, Гітлер уже у свому „Майн Кампф" кадив Муссоліні „як великій людині на півдні Альп". І так почали сходитись дороги дипломатів... Гітлер зовсім виразно дав до зрозуміння дуче, що друга сторона Альп, а там, Етопія та її сумежні простори — це простори Італії, а марш німців в похід за „Лєбенсраум", в основному спрямований на схід Европи.

Мюнхенська конференція була тільки увертюрою до трагічної гри, яка розпочалася у вересні 1939 року.

У 1938 році, Муссоліні опрацював плян пакту для чотирьох великодержав. Великобританія і Франція були готові підписати той пакт, але Гітлер заблькував Муссоліні дорогу. Це був перший неґативний досвід дуче з Фюрером. Автор запримічує, що це на весні 1935 року, ніщо не виглядало так далеким як те, що за 18 місяців буде встановлена політика „Осі Рим — Берлін" (сторінка 160).

Автор каже, що виразне зближення Гітлера до Муссоліні почалося у серпні 1936 року. Тоді граф Чіяно привіз Гітлерові колекцію британських документів, які мали свідчити, що Великобританії не можна довіряти. Ця візита Чіяно поклала основи під італійсько-німецьку коляборацію, яка тривала аж до упадку фашистського режиму в Італії в 1943 році.

Після повороту Чіяно з Берліна, Муссоліні, промовляючи в радіо, звернувся до італійського народу, уживши терміну „Вісь Рим — Берлін". Цей термін він пригадав собі з 1923 року, коли він писав, що „вісь европейської історії іде через Берлін".

У червні 1934 року, Муссоліні після зустрічі у Венеції з Гітлером і мадярським прем'єр-міністром Юліюшом фон Ґамбашом, знову писав: „Берлін і Рим творять два кінці осі, яка, якщо осягне стан рівноваги, буде могти дати базу до мирного розвитку европейський політичних справ".

Біда в тому, що всі диктатори, що іншого пишуть, а що іншого роблять. Так робив і Муссоліні. Він проповідував мирну розв'язку політичних проблем, але в Етопії, Албанії та Еспанії, не застосував миру.

Хоч Тейлор у своїй книжці не каже того, хто з тих двох диктаторів інтелектуально стояв вище, однак, на основі біографічних даних, які він про них подає, читач сам проходить до висновку, що Муссоліні був більше нормальною людиною, ніж Гітлер.

(Продовження буде)

Св. п. проф. Теофіл Остап'юк

У четвер, 22-го січня цього року, саме у славну 63-тю річницю проголошення Української Народної Республіки, відійшов у вічність на 94-му році життя проф. Теофіл Остап'юк, один із останніх заслужених сеньйорів давнього Тернополя. Т. Остап'юк народився 18-го січня 1888 року в Тернополі у міщанській сім'ї. Після закінчення української державної гімназії в Тернополі виїхав до Львова, де відбув вищі курси тіловиховання. Ще бувши у 7-ій клясі гімназії, почав допомагати проф. Іванові Дигдалевичеві у веденні руханки для членів тернопільського Сокола. В 1909 році вже став дійсним членом Сокола і увійшов до його управи як заступник начальника руханки І. Дигдалевича.

В 1912 році брав участь у Всеслов'янському Злеті Соколів у Празі, як офіційний делеґат тернопільського Сокола. Від 1913 до 1919 року вчив руханку в тернопільській гімназії. Колишні учні тієї гімназії, напевно, пам'ятають його як елеґантного педанта, який навчав не лише словами, але часом і при помочі... тростини, як правильно виконувати руханкові вправи. Побіч своїх професійних обов'язків брав участь у громадському житті Тернополя. З небіжчиками радником Іваном Топольницьким, проф. Іваном Боднаром, о. Темотеєм Сембаєм та А. Хомової, яка живе тепер в ЗСА, належав проф. Остап'юк до Горожанського Комітету Сиротинця, який містився в домі фундації кн. К.В. Острожського.

Від 1929 до 1939 р. навчав руханку в гімназії міста Ярослава, а від 1939 до 1944 р. — у перемиській гімназії. На еміґрації перебував у таборі для переселених осіб в Стефанскірхен, де заснував таборову школу і був її директором. До ЗСА прибув у жовтні 1949 року і поселився спочатку в Покіпсі, Ню Йорк. У 1968 році перенісся до Мендгему, Ню Джерзі, і замешкав у своєї дочки Магдалини Кольцьо. В 1960-их роках працював з дочкою в адміністрації Союзівки. В листопаді 1977 року померла дружина професора Марія, смерть якої він боляче пережив. В останніх роках свого життя перебував під опікою свого єдиного сина д-ра вет. Ярослава та дочки Магдалини.

Покійний цікавився реґіональними справами Тернопільщини і брав участь у двох з'їздах тернопільських земляків на Союзівці в 1967 і 1974 роках. Він залишив вартісну статтю про початки організації тернопільського Сокола, яка увійшла до третього тому реґіоанльного збірника „Шляхами Золотого Поділля". Разом із визначними основоположниками тернопільського Сокола — д-ром Чикалюком, д-ром Сидором Голубовичем, колишнім послом австрійського парляменту та прем'єром ЗУНР, д-ром Володимиром Вітошинським, проф. Ілярієм Бриковичем, проф. Остап'юк увійшов в історію нашої вужчої батьківщини — Тернопільщини.

Б. О-к

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ висловлює щиру подяку всім тим особам, які вже прислали належність за різдвяні картки та заразом щедро відгукнулися пожертвою на Стипендійний Фонд УНСоюзу.

Талановиті українські студенти, яким потрібна фінансова допомога, напевно будуть вдячні за стипендії, що їх вони отримають цієї весни.

Просимо читачів, які ще не мали нагоди вирівняти належність за одержані різдвяні картки, зробити це в найближчих днях, щоб можна було завершити збіркову акцію.

Заздалегідь щиро Вам дякуємо.

З братським привітом,

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СТЕПАН А. ВАРШО, член УНС Відд. 119 БВМ в Кампбелл, Огайо, помер 26 листопада 1980 р. на 65-му р. життя. Нар. 1915 р. в Стратерс, Огайо; членом УНС став у 1965 р. Залишив у смутку Гелену Варшо. Похорон відбувся 29 листопада 1980 р. на цвинтарі св. Івана в Кампбелл, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Ольга Мамрич, секр.

МИХАЙЛО ДАЧКО, член УНС Відд. 305 в Маґоней Ситі, Па., помер 16-го грудня 1980 р. на 18-му р. життя. Нар. 1962 р. в Шенандоа, Па.; членом УНС став 1962 р. Залишив у смутку матір Люїсу і батька Дмитра Похорон відбувся 19-го грудня 1980 р. на цвинтарі Вайт Черч.

Вічна Йому Пам'ять!
Марґарита Гентіш, секр.

ІЛЬКО ГОРНЯК, член УНС Відд. 51 ім. Патріярха Йосифа в Чікаґо, помер 4-го січня 1981 р. на 87-му році життя. Нар. 1893 р. в Україні; членом УНС став у 1923 році.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Ольшанський, секр.